

Літнарівич Тетяна Миколаївна

Віра в перемогу

П'ятий збірник поезій

Чернігів
2004

Літнарівч Т.М. Віра в перемогу.
П'ятий збірник поезій. Чернігів, 2004, - 131с.

Літнарович Тетяна Миколаївна

Зміст

Передмова	10
.....	
Україно моя	14
.....	
Слов'янська мудрість	15
.....	
Миг прозренья	16
.....	
„В сонячній ефірі”	17
.....	
Заробітчани	18
.....	
„Над нами блакить безкрайнього неба”	19
.....	
Нравственность	20
.....	
„Со временем”	21
.....	
Кохання юності	22
.....	
„Сади цвели, шептали трави и колосья”	23
.....	
Заповіт космосу	24
.....	
Сыну	25
.....	
„Веселія час и боль разлуки”	26
.....	
„Життя таке коротке	27
.....	
Размышление	28
.....	
Внученька Танічка	29
.....	
Прозріння	30

..... Зробіть висновок	31
..... „Злий вітер берізку ломав”	33
..... Природа надихає	34
..... Двійка з географії	36
..... Віра в перемогу	38
..... Нездоланна сила	39
..... Незабудки	40
..... Колискова	41
..... Фініш	42
..... Крізь гуркіт століть	43
..... Вітерець	44
..... „Люблю блакить веселу неба”	45
..... В космосі	46
..... Танечка внученька	48
..... „Колись я чула поговірку”	49
..... Синам	50
..... Поезія як серце	51
.....	

„Я благодарна Богу”	52
.....	
Дружба	53
.....	
Запорожці за Дунаєм	54
.....	
Мороз	55
.....	
Роса	56
.....	
Народна мудрість	57
.....	
Пошуки істини	58
.....	
„На небо чисте задивилась”	59
.....	
Роки мої, роки	60
.....	
Роздуми	61
.....	
„Десь на узліссях”	62
.....	
„Це щастя родитись на Поділлі”	63
.....	
Мое покоління	64
.....	
Випадкова зустріч	65
.....	
„Холодний дощ іде”	68
.....	
Сій зерно	69
.....	
„Я українка по виду і по суті”	70
.....	
Що, де, коли ?	71

..... „Якби якась чарівна сила”	75
..... Пізнай дурня	76
..... Подих осені	77
..... Слов’яни	78
..... Любов до Вітчизни	79
..... Солдатські думи	80
..... Хай буде мир	81
..... В окопах	83
..... Хвилі Дунаю і Дніпра	84
..... Нащадкам	85
..... Не міняю лице	86
..... „В осіннім небі журавлі пролетіли”	87
..... День захисника Вітчизни	88
..... Синам	89
..... Дружба	90
..... Філософські роздуми	91
..... Сила волі	93
.....	

„В науці прямої дороги не буває”	94
.....	
Долею горенною і щасливою	95
.....	
На Хоморі	96
.....	
Жінці	97
.....	
8 березня	98
.....	
День Победи	99
.....	
Мир і перемога	101
.....	
Після бурі	102
.....	
Зрада	103
.....	
Червона калина	104
.....	
„Старий мій пес Кузьма”	105
.....	
Порівняння	106
.....	
Одвічне стремління	107
.....	
Нічна розмова в саду	108
.....	
Перо - як меч	109
.....	
„Над кручею Дніпровською”	111
.....	
Дніпро єднає три народи	112
.....	
Дума про сина	113

.....	
Осінь	114
.....	
Весна	115
.....	
„Слово, як пшеничне зернятко”	116
.....	
На війну у Іраку	117
.....	
В сиву давнину	118
.....	
„Зі всіх сторін вороги нам зазіхали”	119
.....	
„Давай, мій друже, келих піднімем”	120
.....	
„Березовим соком нас напували”	121
.....	
Війна в Іраку	122
.....	
Умір гординю	123
.....	
„Земне тяжіння всесильне”	124
.....	
Замислись	125
.....	
„Землянам, як дітям”	126
.....	
Кургани	127
.....	
„Прав тот, хто без сомнень”	129
.....	
„Где гавань спокойствия найти”	130
.....	

Передмова

Отримавши за останні роки признання статистичний психоаналіз, дає можливість зрозуміти скриті мотиви, які пробуджують творчу особистість.

Можна сказати, що статистичний , або нумерологічний психоаналіз вперше мовою цифр і чисел розкрив одну із таємниць світобудови.

Да, людина сама творить себе, проявляючи активний спосіб життя, працелюбність, волю і наполегливість.

Літнарівч Тетяна Миколаївна народилася 16 лютого 1927 року. Найдємо суму всіх цифр дня народження: $1+6+2+1+9+2+7=28$. Це число назовемо першим розрахунковим числом. Другим розрахунковим числом буде сума цифр першого розрахункового числа: $2+8=10$.

Перше і друге розрахункові числа являють собою підсумок, результат, долю людини.

Розшифровуючи їх, можна сказати, що енергія ціленаправленого спілкування (2), терпимості і правди (8) дає право на істинне лідерство (10).

Другими словами – в даний день народження людина буде лідером (1), яка перебуватиме під увагою Вищих Сил(0).

Віднімаючи від першого розрахункового числа подвоєну першу цифру дня народження, отримаємо третє розрахункове число: $28-1\times 2=26$. Сума цифр третього розрахункового числа дає четверте розрахункове число: $2+6=8$.

Третє і четверте розрахункові числа говорять про причину, яка визвала народження людини: енергія (2) руйнування (6) приведе до страждання (8).

І дійсно її батько-революціонер загинув, коли вона була ще маленькою дівчинкою. Страждань зазнала, перенісши дві операції.

Запишем результати розрахунків і психоматрицю (квадрат Піфагора).

$$\begin{array}{l} 16\ 2\ 1927 \\ 2810\ 268 \end{array} \quad \left(\begin{array}{ccc} 111 & - & 7 \\ 2222 & - & 88 \\ - & 66 & 9 \end{array} \right)$$

Кількість одиниць визначає характер людини (власну енергію, енергію тіла, глобально-всеоб'ємну, біополе), витривалість.

111 – „Золота середина”. Характер спокійний, покладистий. Людина комунікабельна, не дуже любить підкорятись, але і не рветься в керівництво. Якщо побалакати з нею по душам, можна завжди знайти компроміс. На цю людину не можна тиснути, бо при необхідності вона перемаже любого деспота.

Кількість двійок визначає біоенергетику (енергія від природи), або комунікабельність (емоції, енергія взаємодії з середовищем відкрита, горизонтальна).

2222 – щедрий подарунок Природи. Висока енергетика, яку необхідно використати з користю для себе і других. Людина повинна ставити перед собою ціль і йти до наміченої мети. Людині дано сильне здоров'я, яке опирається на її енергію, і тому хвороба для донора далеко не норма. Таких людей не можна зурочити.

Відсутність цифри 3 в психоматриці означає схильність людини до гуманітарних наук і мистецтва.

Кількість четвірок визначає здоров'я, самокритичність (енергія внутрішня замкнута). Немає четвірок – дуже слабе здоров'я. Хворітиме дуже сильно (особливо якщо багато двійок).

Кількість п'ятірок визначає інтуїцію, логіку, Ангел-охоронець (безкорисність і доброта).

П'ятірок немає – канал зв'язку з тонким світом, з Космосом при народженні закритий.

Кількість шісток визначає ступінь заземленості, енергію організму, орієнтовану до центру Землі (матеріалізація, зруйнування).

66 – людина дуже заземлена, фізична праця не потрібна, знак „Золоті руки”. Люди, які мають цей знак, не люблять читати книги, якщо ж цей знак вдалося подавити, то людина читає дуже багато і намагається уникнути фізичної праці.

Кількість сімок визначає міру таланту (дар Природи). Це число духовного збагачення, устремління до незалежності, воно дає можливість жити в мирі із самим собою, сама Природа оберігає цю людину від багатьох несподіванок і випадковостей, що і починає проявлятися як везіння людини, її удачливість. Чим більше цифр 7 входить в психоматрицю, тим важніша задача стоїть перед цією людиною.

Відсутність цифри 7 в психоматриці означає, що людина не контролюється Вищими Силами (Природою, Світом, Всесвітом).

Одна сімка – таким людям живеться значно легше, є талант, але не яскраво виражений.

Кількість вісімок визначає почуття обов’язку, рок, волю. 88 – бажання допомогти іншим. Правдошукач.

Число дев’яток визначає інтелект, розум, пам’ять. Одна дев’ятка в психоматриці означає, що людина має слабу пам’ять.

В 34 номері міжнародного щонедільника „Магія” за серпень 2003 року нами був сформульований постулат, що тривалість життя людини дорівнює сумі цифр її психоматриці. І в нашому випадку: $1+1+1+2+2+2+2+0+0+0+6+6+7+8+8+9=55$. Таким чином, Природою було дано 55 років даній людині на те, щоб вона розкрила свій талант.

Закінчивши середню школу і інститут, Тетяні Миколаївні вдалось дві одиниці характеру трансформувати у одну вісімку з виділенням двох двійок енергії. А чотири двійки енергії перейшли у дві четвірки. Тоді психоматриця набула вигляду:

$$\begin{pmatrix} 1 & 44 & 7 \\ 22 & 0 & 888 \\ 0 & 66 & 9 \end{pmatrix}$$

При цьому сума цифр психоматриці складає 65.

Отримавши знак „Слуги народу” (888), все своє життя пропрацювала сільською вчителькою і вийшовши на пенсію, читає багато духовної і художньої літератури. Її вдалося по першому стовбчику, що відповідає за самооцінку людини і має в астральній (початковій) психоматриці 7 цифр, відкрити одну трійку, а по середній стрічці, що характеризує якості сім'янина і містить шість цифр, відкрити ще одну вісімку. В цей же час опубліковує чотири збірники поезій. І психоматриця набуває вигляду:

$$\begin{pmatrix} 1 & 44 & 7 \\ 22 & 0 & 8888 \\ 3 & 66 & 9 \end{pmatrix}$$

Сума цифр даної психоматриці буде 76.

З виходом четвертої збірки поезій „Є справедливість” дві шістки переходять у дві сімки і психоматриця буде:

$$\begin{pmatrix} 1 & 44 & 777 \\ 22 & 0 & 8888 \\ 3 & 00 & 9 \end{pmatrix}$$

Сума всіх цифр психоматриці складає 78. Сімдесят вісім років життя відміряла Тетяна Миколаївна на сьогоднішній час своїм активним способом життя.

Як видно із даної психоматриці, появилися „777”

- а це не що інше, як знак Ангела, або знак зміни Світу. Проста сільська вчителька своєю творчістю, проявленням своєї волі, свого таланту, своєї працелюбності і працездатності отримує знак Ангела, покровительства і підтримки Вищих Сил.

З виходом п'ятого збірника поезії „Віра в перемогу” в неї відкривається лінія таланту (7778889) і вона заробить ще одну дев'ятку. А маючи дві дев'ятки в психоматриці, формується одна п'ятірка логіки і інтуїції, зв'язку з тонким нематеріальним світом.

Побажаємо Тетяні Миколаївні дальніших творчих успіхів, реалізувати в повній мірі план її життя.

Р. М. Л.

Україно моя

Україно, Батьківщино моя,
В шир і в глибину
Я серцем своїм і руками
Тебе пригорну обніму.

Ростила і пестила нас,-
Велике стремління моральних висот,-
Волі, справедливості і самопожертви,
Дружби, а не фальшивих угод.

Великі переміни,
Великі жертви понесли.
Мораль змінилась так миттєво,
Крім життя на все ціни підняли.

Що віками будувалось,
Миттю все розграбили і рознесли.
Нема малого горя:
Народне горе кругами хвилею пішли.

Україно,- будь великою завжди,
Найди мудрість, силу у собі.
Хай народ розправить плечі,
Не мільчає у душі.

Підніми мораль святую
До нечуваних висот,-
То лиш буде запорука
Прооцвітання, гибелі незгод.

Слов'янська мудрість

На кручах Дніпровських стоїть
Багато, багато століть
Златоглавий красень людства весни –
Вічний град – Києве ти.

Навали, нашестя ти зазнавав,
З попелу знову вставав.
Мудрістю і сяйвом своїм
Слов'янський народ просвіщав.

Князь Володимир слов'ян охрестив,
Ярослав Мудрий жити учив:
Доблість свою не втрачати,
З братами дружбу держати.

Крізь хмари пробилося сонце,
Освітило все: заблищало,
Як стик минулого з грядущим
Яке нас тепер чекало.

Щоб грядуще достойним зробити,
Треба мудрість, справедливість вернути,
Руку в біді всім подати,
В дружбі з сусідами жити.

Миг прозренья

Бывает миг прозренья:
Душой ощутишь всё наперёд,
А жизнь, как повторенье
Со мной пройдет.

И сердце радостно забьётся,
Ощутишь как стынет кровь:
Луч света в темноте струится,
Былое не повторится вновь.

В эти самые минуты
Всем дарю я доброту.
О, мой единственный избранник,
Безгранично я тебя люблю!

Тебе отдам любящее сердце,
А душу Богу посвящу.
За Отчизну жизнь отдам,
Себе оставлю честь одну.

***

В сонячній ефірі
Почуттям не було поміх,
Я відчула що в світі
Ти кращий, добріший за всіх.

Лірика свята на цьому світі,
Вогонь запалить у серцях,
Хай все цвіте і радується,
Кохання пламеніє, як польовий мак.

Свіжість наших почуттів
Радугою пламеніє в нічний час.
Ту взяло своє начало
Кохання, що визріло у нас.

Кохання міцне, як кремій,
Не прощаю помилок, ні зради,
Не обману, ні зневаги:
Стало чашею радості і відради.

Вже й сніжком притрусило
По голівках старих,
А кохання як в минулому
Залишилось до пір цих.

Заробітчани

Кого доля заставила
На заробітки поїхати в іншу країну,-
Душа його болить пам'ять нагадає:
В ночі блукає рідними стежками
І тужить кожну днину.

Настальгія подругою стане,
Як тінь за тобою бродить;
Тліє серце, сушить мозок-
Там і сонце не так сходить.

Що закарбувалось у дитинстві,
В пам'яті все оживає:
Не підвласно розуму, бажання,
Ліків від цього немає.

Ця мука - жорстока доля
Вільну людину невзначай прирікла:
Маятись там на чужині,
Згадуватьть, згадувать свою Батьківщину.

Синій холод осіннього неба
Холодив мозок, волю і кров;
Не лишилось місця для гніву
Лиш для горечі і щира любов.

***

Над нами блакить безкрайнього неба:
Білі хмарки наче чайний сервіз,
Ковш Великої Медеведиці вісить
І Чумацький шлях зорями засіяний скрізь.

В невагомості космосу прозорого
Місяць пливе, моргає до нас,
Зоря вечірня з глибин виринає-
Картину цю, не міняє час.

Зорі нам долі прирікають:
Одних підносять, інших гублять.
Дехто, мов блискавка згоряє,
Інший багато, багато раз
На небосхилі виринає.

Нравственность

Ценным приобретением человека
Нравственность была,-
Прозябание или процветание
Определяла лиш она.

Чувство честности и достоинства,
Милосердие, уважение человека и свобода;
Доступность к государю –
Общее благо для народа.

Добросовестность, справедливость, мудрость
Всеми исполняться должны,
Начиная с государя и министра –
До низов, тружеников и стариков дошла.

Нравственность такая благо всем давала:
Та страна и народ процветали.
Там не было обмана, краж, воровства.
Непреклонность, суровость, доблесть
Гордостью человека там была.

***

Со временем жадность и обман
Заразил властвующие силы:
Зло стало человеком управлять,
Невежество, скудность и разврат
Мир весь осквернили.

Постепенно рушились устои
Нравственности и доброты:
Зло восторжествовало, войны везде пошли.
Пороки, пороки лиш одни.

Угодно ли будет Богу созерцать,
Как человек жизнь превращает в ад ?
Нравственность как прозреньё вечное,
Как слово вещее над нами –
То созидает то уничтожает.

А будет то, что создали мы сами.
Ну что ж, что заслужили,
То и пожнём:
Всяк должен помнить и знать о том.

Кохання юності

В юності безхмарій і безпечній
Почуттям не було поміх,
Не барилося кохання:
Прийшло нежданно, як у всіх.

Лірика – святості цариця
Розпалювала вогонь в серцях:
Переступали крізь умовності, заборони –
Близькість поєднала нас.

Свіжість мрій, стремлінь начало –
Радугою кохання полихало.
Таке кохання не казнило,
Помилки всі прощало.

Таке кохання щире
Приходить раз в віку:
Щасливчик, хто його пізнає,
Прометеєвим вогнем я пронесу.

Не в квітах і радості буває,
Як світлий спалах і в горі понесеш,
Не зарадиш не оскверниш,-
Воно кінця не має і меж.

Хоч білизна потрусило
Голови у нас
Вогонь кохання, вірності
Нас гріє як в юний час.

***

Сады цвели, шептались травы и колосья
Небес глубокая лазурь;
Барашками тучки проплывали,
Толпились пчёлки у ульевых амбразур.

Спадал полуденный зной,
Цветы благоухали.
Гроздья белой акации
Аромат свой щедро разливали.

Большие гроздья белых акаций
Зависли, как фонари,
Как украшения.
Тихие ночи мерцанья звёзд до утра полны.

Заповіт космосу

З землі в іншій галактики
Земні сигнали пішли.
На багатьох космічних орбітах
Запеленгують їх в певні часи.

Космічні години –
Рівні нашим рокам.
Протяжність і ритми вселенські
Підвласні лиш справжнім Богам.

Важко збагнути,
Як там вимір часу іде:
72 земних роки –
1 день в космосі буде.

Космічні загадки ще не розгадані –
Вони недосяжні, нерозгадаєш їх і половини.
Даруйте любов на Землі всім –
Так космос заповів лиш людині.

На любові і красі тримається світ,
Звуки музики серця лікують;
Душа блаженство, відпочинок найде,
Як ритми музики в ефірі відчують.

Спокійна музика, любов і краса
Рушійна сила земного добра.
Старайтесь прожити всі так,
Щоб ці атрибути заповнили вас.

Сыну

Иногда во власти ночи
Вижу я сынок тебя,
Как в саду ты травку косишь,-
С хитринкой смотришь на меня.

Ты спешишь ускользнуть быстрее
К друзьям, поиграть в футбол,
Из соседней улицы ребятам
Забить самый настоящий гол.

Посиди со мной сыночек,
Дай наглядеться на тебя.
Дай душе отдушину,
Чтоб тревога покинула меня.

Пока жива, за тебя молюсь я
Как тень за тобой иду,-
Моя душа на страже,
Беду и зло я отгоню.
Ведь ты мне самый дорогой –
И я тебя люблю

Я старая своё уже отжила,
А за тебя всегда болит душа.
И у вечных муках я переживаю,
Тебе блага, благополучия желаю.

***

Веселья час и боль разлуки
Хочу делить с тобой всегда,
Терновый путь пройти нам вместе,
Какой бы ни была судьба.

О нашей дружбе, искренней любви
Не надо повторять друг другу вновь;
Родство души, одинаковых желаний
Сильнее страсти, больше чем любовь.

Мы так близки, мы так верны
И грешен мир нам тесен всюду,
Души полёт и музы взлёт
Нам дарит счастья отовсюду.

Пока сердца горят огнём,
Пока веселье голову вскружило –
Мой друг, мне руку дай,
Что б счастье обоих нас кружило.

Веселья час и боль разлуки
Хочу делить с тобой всегда
Терновый путь пройти нам вместе,
Какой бы ни была судьба.

***

Життя таке коротке:
Мало так живем,
Тому любіть, усіх, усіх
І рівновагу у житті найдем.

Вибачайте один одному –
Радуйтеся дружбою і життям;
Зла не тримайте,
Дайте спокій своїм і чужим серцям.

Борги вертайте друзям,
Беззахистного захистіть.
Талант і бездарність поважайте,
Всупереч народу не ідіть.

Размышление

Овидий в своё время говорил:

„ Для войны и любви возраст нужен один ”.

Пушкин ему возражал и громко сказал:

„ Для любви все возрасты покорны,

Да и для войны все возрасты нужны ”.

И женщины не хуже воевали:

Многих имена в историю вписали.

Короче, вывод сделаем такой:

Любить, влюбляться может всяк, любой.

Любовь ведь чудеса творит –

И сердце пламенем горит.

Ты молодеешь, в облаках паришь,

Любой поступок задумываясь совершишь.

И не страшны тебе преграды, -

Ты победишь, не требуя награды.

За искреннюю, верную любовь

Шар Земной сдвинуть ты готов.

Любите, влюбляйтесь –

Господь завещал нам любить,

Творить добро и дружить.

Внученька Танічка

Дивлюсь і люблюсь тобою:
Ти, як букет розцвіла.
Якась добра фея
Тобі стільки принади дала.

Гордість вельмож дуже знатних,
Скромність малого дитя.
Осанка, хода величава,
Як лань у степу попливла.

А очі, очі – небесні озерця,
Яка в вас блакить, глибина !
Вони, то сміються, регочуть,
То суму навіють сповна.

Личко біленьке, ніжне, гарненьке:
Корали червоні уста,
Брівки тоненькі, мов крила пташині –
Ніжна троянда жива.

Я Бога молю і благаю,
Щоб людського щастя додав,
Щоб доля лихо обминула,
Цей цвіт довго ще не опав.

Прозріння

Настане мить і ти почувеш
Дихання свого народу.
Зупиниш зло,
Добру дасиш лиш згоду.

Тоді почнеш ти прозрівати,
Збагнеш, що мало так зробив
Для Вітчизни рідної своєї,
Для стражденного народу, хоч умів.

Народ твій – богатир,
За нього лиш гордитись треба.
Не схиливсь, не принизивсь, -
Надіявсь, вірив дивлячись на небо.

Прозріння настає, та тільки згодом –
Покаятись не пізно.
Лиш той, хто йшов з народом –
Душу чистую зберіг,
І не зломивсь в негоду.

Зробіть висновок.

Сьогодні випадково зустріла
Учня колишнього свого:
Здивуванню не було кінця,
Як низько впала молода людина ця.

Брудний, розтріпаний, кошлатий, -
Блукають очі, відблиск дурнуваций.
І булькотіння невиразних слів –
Не встояв на ногах в травицю сів.

Яке ж то горе втрачають людську подобу
І бути схожим на худобу.
Вірніше кажучи, на свиню –
„Що хочу те й роблю”.

Всім потрібно пам'ятати,
Що людині треба завжди форму мати
І норму знати.
А Расул Гамзатов сказав недаремно:

„Пить можно всем,
Знать нужно только,-
За что, когда,
С кем и сколько.”

Якби побажання ці запам'ятали,
То і подоби не втрачали.
А були з великої букви Людьми –
Пошаною користувались завжди.

***

Расул Гамзатов; всех учил:
„Пить можно всем,
Знать нужно только:
За что, ?
Когда, ?
С кем ?
И сколько ?”
Я згідна з ним завжди,
Подумайте і Ви.

***

Злий вітер берізку ломав –
Гнув до землі,
Листки обривав.

Берізка покірно схилялась,
З листочків спадала роса;
Гілля від вітру тріпалось,
Немов дівоча краса.

В сарафанчику білім,
Стан тонкий і гнучкий.
Завжди чепурненька,
Душі так близькій.

Природа надихає

В природу закохана давно:
Схід сонця спостерігаю у вікно.
Як по небу краски розливає,
Як морок ночі утікає.

Як роса на листочках блищить,
Джерельце тихо гомонить.
Пробудилася природа –
Птахам вже є нагода вихваляти день.

Подільський край люблю і знаю,
Його нізащо не промінюю
Ні на пальмові чаї,
Апельсинові сади.

Ні на джунглі африканські,
Ні савани американські.
Мені черешня і вишенька смачніша,
Яблуко і груша бажана, миліша.

Слива, малина, полуниця
Цілий рік до столу всім годиться.
Ця природа, як опора,
Як потіха для душі:

І лікує, оздоровить
І підтримує в біді.
Це для мене всіх начал начало,
Це колиска, що гойдала –

Це природа і ростила і плекала.
Маки і волошки у полях я рвала,
Ландиші в пучечки клала,
І черемуху вдихала.

Все єство пронизане природою ось цею,
Тому бачу в ній я панацею.
І не зраджу, не зрічусь –
До останньої години тут лишусь.

Двійка з географії

Петрусь з школи ледве брів –
Розстебнутий портфелик волочив.
Батько глянув, зрозумів,
Що вже двійку відхватив.

Лагідно сина запитав:
„Мабуть двійочку піймав ?
Не учив уроків, або бешкетував ?”.
- Ой татусю річ у тім,

Що атлас мій бракований якийсь:
Що учитель називає –
В ньому ніде не має.

Як же я в шкільній карті відшукаю,
Як у атласі не маю ?
Ось, наприклад, Малукська протока
Десь там є, хто її найде ?

Або Сайшельські острови, що там
Найбільші горіхи росли ?
Або озеро Тіті-Кака у горах,
Де тюлені ще живуть за так.

Чи мені скажи
Де ростуть евкаліптові ліси ?
Вчитель мене недолюбляє,
Бо довго так питає.

А поскільки я на карті нічого не показав,
Він тоді спитав:
Ось як скажеш, чому
Пори року міняються у нас ?

Задовільну оцінку одержиш враз.
Я татусю вже забув, -
Кажеться колись я чув,
Чому пори року міняються на Землі.

Хіба вдержиш все це в голові ?
Кожен день інформації так багато,
Що в одну голову неможливо впакувати.

Віра в перемогу

Як би гуслі я мала,
Я пісню серця заграла.
Як хвиля вона лунала,
Душі людські звеселяла.

Пливла від моря і до моря,
Несла кохання, відганяла горе.
Надихала б на добро,
Мудрість розбудила,
Розум сколихнула за одно.

Хай покоління нові
війну знають лиш зі слів.
Хоч над нами також
Голод, морок пролетів.

Мріють хай про честь
Вітчизні, про славу
Хай кохання завжди цвіте,
У всіх людей земного шару.

Коханим хай серце дарують,
Душу одному лиш Богу.
Вітчизні життя не жаліють,
Собі честь залишать і віру в перемогу.

Нездоланна сила

Народе мій український,
Ти – нездоланна сила:
Хліб добував трудом,
Розкидав братській могили.

Ти веселитися вмієш від душі –
Хлібосольний і гостинний.
Крихтою поділишся завжди,
В розрухах ти не винний.

Багато ти терпів
Від ворогів і глитаїв.
Та якщо брови ти нахмуриш,
Прокотиться і буря.

Якщо тривоги клич
Знову пролунає,
України вірнії сини стануть у полки –
Ніхто їх не здолає.

Довірливий занадто ти, -
Згодом мудрість набереш.
Найвища нагорода лиш тому,
Хто поруч з народом переживав біду.

Незабудки

На лузі зеленім, в траві
Незабудки розкішні цвіли,
Вабили всіх навкруги.

Блакитні і ніжні, як небо,
Оранжевим оком всім посміхались,
Коханим завжди дарувались.
Тому і назва їм така дісталась.

Глянеш на них, закохаєшся вмить
В цю Божу красу,
Тому коханій букетик з них понесу.
Наше кохання, як Божа краса,

Як рання розкішна роса.
Зрадить кохання таке неможливо
Цвіте воно, як незабудки, як диво.
Гаряче і ніжне, як дарунок з небес,

З символом незабудки, як чудо з чудес.
Незабудка, незабудка,
Чарівна твоя краса.
А для мене назавжди
Ти кохання принесла.

Колискова

Спи дитя моє кохане,
Спи вже місяць спить.
В садочку тихо, тихо,
Вітерець не шелестить.

Он у стрісі вже заснули
Малесенькі горобці,
Киця спить на лаві –
Пора спать тобі.

В небі хмарка он заснула,
Сонечко пішло спать;
Спи, моя утіха, радість,
Буду тебе колихать.

Хай твій ангелочок
Тебе побереже,
А Святая Мати Божа
Здоров'я, ріст дає.

Фініш

Спливають дні швидко, швидко,
За днями роки і все життя.
Не встиг як слід адаптуватись,
Пора вже йти у небуття.

Нема вже рідних, багатьох знайомих,
Зникли в безвісті німій.
І відчувається у тузі,
Що настає і фініш твій.

В задумі питаюсь себе,
Чи ж варто щось писати, пізнавати,
Пірнати до глибин життя,
Коли стою вже на порозі небуття ?

Слава Богу я сіяла добро
Усе своє життя,
Багато посівів тих зійшло –
Сприятливі умови хоть не всім дано було.

А що не встигла я посіять,
Хай син мій досіває –
Пісню цю урочисту святу
За мене доспіває.

Хай йде дорогою визначеною Богом
В неситному стремлінні сіяти добро.
З глибин життя і без прикрас
Пізнавати істину, мудро витратити час.

Хай пісня його буде довша за мою,
Сто років хай лишається в строю.

Крізь гуркіт століть

Крізь гуркіт століть
Тепер і колись,
У важкі часи Україна
Патріотів находила вмиць

Заповітом Шевченка
Ми волю кропили,
Кайдани порвали,
Тризуб водрузили.

І в сонячнім сяйві,
І в хмарнії дні
Плекали свободу
Вітчизно тобі.

Нас в тюрми сажали,
В гулагах стріляли.
А наші думи
І там не вмирали.

Трави і квіти і я
Також співали.
Роками, століттями
Волю свою здобували.

Та воля сьогодні гірка і голодна,
Дума журлива скорботна,
Як пісня сумная народна.
Та віра, надія в нас не вмирає,
Ще буде добре в моїм ріднім краї.

Вітерець

В краї моїм калиновім,
Узліссям духм'яним таким малиновим,
Гай після спеки начебто спить.
Вітерець, мандрівник, непосида

Очеретами ледь, ледь шелестить.
Похилив осоку наче чеше косу,
То гіллям погойдає, сполохне звірину.
Заграє з берізкою, трусне горобину,

То ніжить, цілує червону калину,
То пахощі конвалій усюди несе,-
Черемухи цвіт додолу трусне.
А в річці спокійній, поважній
Дрібнесеньку хвилю зніме.

Отак вечорами, як місяць зійде
Пустун-вітерець весь гай обійде.
Дерева, кущі і ріку сполохне,
Бажану прохолоду всім принесе.

***

Люблю блакить веселу неба,
А промінь сонця надиха.
На щось урочисте, добре і грайливе,
І думка, мрія там щось шука.

Хочеться пізнати небесні таємниці,
Щоб зір зустрів там хоч сестру.
Все оповите в таємницю
Куди у мріях не піду.

О Всемогутній Боже
Наш єдиний !
І всесвіту Творець,
Як що до таємниць нас не пускаєш,

То землян всіх грішних
Прости милосердно –
Поклади злу кінець.

В космосі

Від землі відірвались,-
Ввись до вселенських орбіт летимо.
Відчуваєм інших галактик ритм,
Змішалось все: час, невагомість,-

Душі всерівно.
Інші виміри космічних висот,
Час розірваний відчуваєш,
Притупленість почуттів.

Невагомість, ілюмінатор, менша Земля,
Думки заповнюють прогалини днів.
Важко комусь зрозуміти,
Що відчув від зверхшвидкісного лету.

В сусідстві з зірками чумацького шляху,
В залізній шкарлупі свого кабінету,
З моменту входження в космос
Час ішов, хоч інший відлік ;

Лиш стукіт серця ритм не міняв,-
Напружено розум тоді працював –
До найменших октав,
Умовності всі зберігав.

Єдине бажання родилось в ту мить:
Ногою на Землю ступить,
Ще пожить, ще пожить.
Не дати душі в інший вимір летіть.

Відчуваєш приреченість,
Лиш на Бога надія.
Отож і меж не переступай:
Хай доброю, чесною буде
Завжди твоя дія.

***

Танечка, внученька, кровиночка моя,
Молю я Бога за тебя !
Чтобы Всевышний милость тебе явил,
Тебя здоровьем, терпением наградил.

Пройти терновый путь науки,
Победить невзгоды и разлуки.
Молю с слезами Тебя я, милосердный Боже,
Храни её и отгони всё что негоже.

От злого духа её Ты огради и защити,
Спаситель наш, Ты верный путь ей укажи,-
И в трудные минуты её поддержи.
О, Благодетель наш, Творец всего,

Прости грехи, благослови её.
Склоняюсь низко пред Тобой,
Молюсь и верю, что Ты подаришь
Ей успех, терпенье и покой.

***

Колись я чула поговірку,
Що брат любить лиш багатую сестру.
Значення цьому не придала,
Мовляв сказав хтось "Єрунду".

Коли я постаріла,
Ще й після операцій немічна була,-
Ось тут і поговірка
Свого змісту набула.

Одинока, немічна, стара –
Держава сім місяців пенсій не дає,
А братик рідний
За рік не провідав ще мене.

А на мамину могилку
Хоч би раз на рік явивсь,
Зірвав там бур'янинку
І низько поклонивсь.

Синам

Сини, синочки журавлята,
Моя ви радість, мої ви ангелята.
Мій скарб безцінний, дорогий,
Моя ви гордість, світ ясний.

Якби могла я б небо прихилила,
Зорями вночі світила;
У справах всіх зелену вулицю дала,
Щоб доля вам прихильною була.

Щоб з горем ви розминулись,
А радість, щастя усміхнулось.
Щоб міцне здоров'я не лишало вас,
Господь вселився в душі ваші на весь час.

Одні радуються, що за життя капітал скопили,
Інші – кар'єру велику зробили,
А я трудилась все життя і цього не досягла.
Лиш Богу дякую, що вас мені Він дав,
У ваші душі доброту, чесність,
милосердя вклав.

Поезія, як серце

Ти не звертаєш уваги,
Як б'ється серце завжди:
Вистукує ритми щоденно
При всякій роботі тобі.

Воно, як здорове,
Тихо собі стукотить.
А як робить зупинки, -
Втомилось – болить.

Скромне і строге воно –
Крізь нього всі токи пройдуть.
Ох, важко йому достається,
Як житейські прикрощі б'ють.

Поезія точно, як серце –
Вистукує ритми Народні.
Хоче здоровим зробити життя,
Наміри має такі благородні.

Навіть як хворе суспільство,
Поезія десь запульсує.
Хто ритми її в себе вбере –
Істину зразу відчує.

Друзі з Москви – Тамара і Сергій
Вислали 500 рублів
На дрова, щоб не мерзли.

Друзьям посвящаю – Тамаре и Сергею
***

Я благодарна Богу,
Что мне послал таких друзей:
Придут на помощь в трудную минуту,
Развеют мрак ненастных дней.

Я благодарна за искреннюю дружбу –
О чём бы ни спросила.
Как хорошо мы когда-то жили –
И вера в нас была и сила.

Я благодарна, что вы у меня есть –
И расстояния не помеха.
Общение с вами силы придаёт,
Родство души и мысли, как утеха.

Я в письмах слышу голос ваш
И ощущаю присутствие повсюду,
В минуты грусти Вас ищу,
До конца дней своих, вас не забуду.

О, дорогие Тамара и Сергей,
Как быстро время пролетело !
Теперь сознаёшь неизбежность судьбы
С человеческим земным уделом.

Дружба

Не в шумній вечірці
Друзі пізнаються,-
Вони пізнаються долею.
Як горе нагряне,-

Той друг, хто заплаче з тобою.
Хто підтримає у важку хвилину
І разом шлях нелегкий пройде,
Поділиться останнім з тобою,

Не зрадить, не продасть ніколи, ніде.
З такими друзями можна
В розвідку до ворога йти.
Та в житті їх так мало
І трудно їх завжди найти.

А кому поталанило
Друга такого найти,
Рахуй, ти щаслива людина
І дружбу цю дуже ціни.

Кохання і дружбу не купиш за гроші,-
Це Святе почуття від Бога дано.
Воно освячене небом –
Щасливчик, до кого прийшло.

Запорожці за Дунаєм

Колись запорожець Карась
З Одаркою сварився.
А хильнувши добре чарку,
В турка сам перетворився.

А теперешній Карась
Одарки частенько міняє.
І по трупах і сльозах
Долари збирає.

В Бога він не вірить,
Молиться лиш баксам.
І кохається щиро
Із своїм багатством.

Отож теперішньому Карасю
Досвід турка знадобився:
В мародера, глитая
Він перетворився.

Теперішні козаки,
Слава Богу хоч не всі,
Награбувавши в себе капітал,
Та й гайнули за Дунай.

Мороз

Мороз різдв'яний напоказ
Шибки у вікнах розмалював,
Іскрами виблискував в повітрі,
Під ногами скрипів і тріщав.

Крилом холодним віхола війнула,
Грозила заморозить все живе –
Скувати води, ліса, пташину
І підземне цілюще джерельце.

Мороз все більше лютував:
Він пік, кусав, щипав,
А джерельце неначе серце
Билось, пульсувало сповнене ритмів і октав.

І так нічого не добившись,
Мороз від нас утік.
А кучугури снігу
Перетворились у весняний потік.

Роса

Рано вранці до схід сонця
По росі ходила,
На травичці, на листочку
Крапелька висіла.

Квіточка від крапельок
Голову схилила.
Ой росиночко, росинко,
Велика в тобі сила !

Ти лікуєш і напоїш,
І сама ти дуже мила,-
Наче слізка чиста і прозора
Вмила все навкруг довкола.

Не лілуйсь росинок назбирай –
Личко і очі вимивай.
Зір твій стане мов орлиний,
Личко біле, румян малинний.

Народна мудрість

Народна мудрість – пророчії слова;
Наука ця – із космосу прийшла.
Отож вади різні в собі шукай,
А в інших лиш чесноти май.

Будь стриманим у мові,
Не порань когось у слові.
Якщо пораниш руку, ногу –
Вона швидко заживе їй-Богу.

Якщо пораниш когось язиком,
Рана кровавить в серці буде все життя,-
Не забудь,
Що з космосу наука ця.

Якщо не можеш комусь допомогти,
Не причини нового болю ти.
Любов породжує любов завжди,
Самозвеличення і егоїзм до біди.

Допомагати безпорадним і бідним,-
Ласки в Бога будеш гідним.
Що посієш те пожнеш,
Іншим шляхом не підеш.

Сій завжди добро любов -
Воно вернеться сторицею до тебе знов.

Пошуки істини

Людина блукала в хащах недовір'я,
Її геній шукав світла і віри:
То вогонь Прометея засвічував шлях,
То над прірвою проходив по тонких гілках.

То моря перепливав на плотах і човнах,
То в небо стремився як птах.
Літописці правдиво все нотували,
Мудреці в кожному столітті щось відкривали.

Так поступово світ пізнавали,
Хоч з того користі ще не мали.
З хворобами з чумою довго ще воювали,-
Хрест червоний за символ життя мали.

Геній людини все більш світ пізнає;
Зло, руйнівник за ним по п'ятах іде:
Джина з пляшки випустив вмиць
Ядерний гриб над Японією горить.

Зупинились Титани в роздумі глибокім –
Ладні вмерти від мук ненароком,
Що їх благородну мету і діло
На гибель народну перетворили.

Блукали в темряві, світло шукали;
Небо сховало від них ідеали.
Магічним словом злу шлях перекрити,
Джина знову в пляшку закрити.

***

На небо чисте задивилась,
В ніжній блакиті простору думка опинилась.
Яке глибоке, широке, голубе –
А в нім душа моя пливе.

Неначе вітром управляю,
Хмаринку білу підганяю.
Місяця із-за обрію виглядаю,

Щоб не взяли в полон хмарки,
Щоб мерехтіли вечірні зірки,
Щоб мрії вільно скрізь літали,
Слова і ритми навівали.

Це небо і предків наших озаряло –
Долю всім нам віщувало.
Тоді віршується так швидко,
До мудрості буття так близько.

А де ж моя зоря ? Шукаю –
Поезії рядки тут зустрічаю.
Люблю Вітчизну і небо свого краю.
За них життя не пожалію,
Собі лиш честь лишити смію.

***

Роки мої роки,
Як ви швидко пролетіли !
Ні радість, ні прикрість
Вас не зупинили.

Ви мов птахи,-
В думках і житті
Лету щасливого, мрії мої.
Мрії літають,

Років не чекають.
А роки згодом беруть своє:
Посивіли коси, мов раннії роси –
Здоров'я десь ділось твоє.

Роздуми

Очі твої волошкові –
Це сяйво чистого неба.
З глибин міжпланетних ясних
На землю спустилось до тебе.

Там наша безсмертна душа
В зорянім небі літає.
На землю спуститись вона не спішить –
Спокою тут завжди немає.

Там затишно їй і тепло,
Легко і добре буває.
Сяйво зірок навкруги
Любов безконечну вселяє.

Там простір і час не має межі
Все діється за Божим велінням:
Зустрітись можеш ти там
З далеким своїм поколінням.

Час земний так малий,
Наче блискавка освітить на мить.
Треба добро всім робити,
Бо душа відлетіти поспішить.

***

Десь на узліссях,
Зелених гаях,
В подільськiм цвітучiм краї
Бродить юність моя.

Хмарки в небі пливуть
Немов кораблі,-
Хоть і блискавки б'ють,
А біжать, біжать дні.

Не змінився мій край –
Бує і цвіте,
Роки пролетіли,-
Молодість ти де ? Старість іде.

Над зеленою кручею
Опадає роса,
Так раптово і швидко
Проймає життя.

***

Це щастя родитись на Поділлі
Під розкішний звін золотого вівса;
Твою появу на світ Божий
Птиці вітають з гнізда,

І промені шлють небеса.
В небі засяє нова зоря
Долею твоєю буде вона.
З вітром навіється ім'я тобі,

Зозуля кукує радість в житті:
Сто років щасливо прожить,
З природою вічно дружить.
Тобі джерельце подарує свій голос,

Достаток дасть золотий колос;
Польовий звоник – веселощі сміх,-
Соловей співом – кохання, утіх.
Обіцяє береза стан ніжний гнучкий,

Дуб нагородить характером твердим, міцним.
Рости на здоров'я
Будь вдячним завжди,
Що щедра природа дала ці дари.

Моё поколение

Сочувствую молодому поколению,
Что вырывается с черной пучины;
Так тяжело сохранить лицо человека,
И в этом есть причины.

Не всё устроено, как должно быть,-
От рождения не всем живётся сыто.
Единственное счастье в том,
Что не просеяла война их сквозь сито.

Не уступят ни кому по уму,
Ни по храбрости, сердцу, как веха:
Может быть когда-то они
Станут гордостью 21 века.

Не лежали они под огнём,
Защищая свободу Отчизны и народа.
Может быть когда-то и они
Покончат с вампирами сброда.

Возмужают душевно они,
Повинуясь мудрым законам:
Расти, возрастай поколение моё
На радость всем честным народам.

Випадкова зустріч

В селі багато пустувало хат,
Садки позаростали, дичавіли;
Стежки бур'яном заросли,
Лиш зайці вільно тут бродили.

Та ось в садках, в гаях
Бродила одинока Муза:
Блакитні очі – волошкові,
Голівка кучерява руса.

Сонце в полудень припікало,
Повільно йшла і щось шептала,
В траві високій запашній
Полуниці босими ногами м'яла.

Чуть мимо не пройшла:
Жито стояло тут стіною.
Руками розгорнула в бік його,
Очима зустрілася зі мною.

Я на стежині там сиділа,
Вінок плела собі я волошковий,-
Вона присіла біля мене,
Погляд був її печальний із нудьгою.

Печаль в лиці відобразилась,
Кудись в даль пильно задивилась:
Мене випробувати хотіла,
Чи стан її я зрозуміла.

Її лице неначе книга,
По нїм все я прочитала:
Приреченість і безнадійність,
Мить розпачу, яка її спїткала.

Вона закохана в цей край,
А доля лишить його велїла.
Вона ж дитя краси цієї
Тому й душа її болїла.

Дитя подільської природи,
Були тут земні радості і пригоди,
Втрати і перемоги,
Казкових мрій нагоди.

І раптом очі засвітились,-
Земна радість осїнила,
Неначе з білью покїнчила,
Мені руку подала і заговорила.

Подолавши печаль свою і гнів,
В мить душевного підйому,
Стиха мовила мені:
Ти більш за всіх мене полюбиш,-
Я щастя принесу тобі потому.

Життя свого остаток
Зі мною в дружбі проведеш,
Шукать не будеш більш нічого,
Що втрачене було, найдеш.

Ти скинеш тяжість з плеч своїх,
Я дам тобі надію й віру,-
Розкрию таємниці, пізнання,
І лету дум і мрій надміру.

Тобі відкриються глибини
Народних бід і сподівання.
В мені проста селянська душа,
Тому чуйна до народного страждання.

Прощально, томно, подивилась,
Вітерцем легенько обдала,
Розтанула за мить
Неначе я сама й була.

***

Холодний дощ іде,
Мене до сну колише;
Пташки забились у кубельце,-
І на душі світліше.

Я миттю хмари розжену,
З музою зустрінусь.
Як з другом вірним, дорогим
Думками і рифмою поділюсь.

О, Музо ! мій критик і цінитель,
Товариш вірний у біді,
При нагоді і негоді
Вдячна я за це тобі.

Сій зерно

Якщо родивсь ти на Землі,
Предки далекі нам заповідали,
Щоб ми як виростем,-
Сівачами добрих зерен стали.

Ти родився на Землі,
І твій обов'язок давно –
Берегти ліси, річки і води,
Та кожен рік сіяти зерно.

Якщо десь бушують війни,
Стихія лихо завдає,-
То будь на стражі миру:
Знай, сіять зерно, діло лиш твоє.

Ти, господар на Землі
На небо дивишся, як на зоряне руно.
Ти таємниці вириваєш у природи,
А сам спіши сіяти зерно.

Натхненник мрій крилатих ти
Шукаєш істини, пізнаєш світ заодно;
Глибини подарують, що шукав,
Якщо посієш ти зерно.

Земля твій дім, твоє начало
Долею тобі було завіщано;
Нема кінця, нема начала –
Це вічний поклик, сій зерно.

***

Я українка по виду і суті,
За це мене не виніть;
Хоч коріння моє десь далеко
В лихолітті ховалось колись.

Не легко приходилось предкам, -
Ледь, ледь виживали вони.
Тому у цій дорозі нелегкій
Губили коріння свої.

Тепер Українка по духу і плоті
Розвіяла давній страх;
І думи мої не веселі,
А що ж ми сьогодні найшли ?

Тризуб, як символ держави,-
На нього надію ми мали:
Такі сподівання, покращень чекання,
Та згодом все ми втрачали.

На собі тягар випробувань несли:
Горизонти неясні туманні,
Мрій наших і надій
Лишились сподівання обманні.

Що, де, коли ?

З географії вечір почали,
А перемога лиш за тим,
Хто найцікавішу бувальщину нам розповів.
Жюрі зайняли свої місця –

Вечір починать пора.
Петрусь руку піднімає:
Я розповім, яку славу
Малукська протока має.

Двадцять років в цій протоці дельфін
Лоцманом слугував.
Рифи і мілини обминав,
Проводив кораблі уміло,-

Це було його любиме діло.
Та американський турист
Застрелив дельфіна цього:
Бандит, убивця, що візьмеш від нього.

Вдячні моряки за кошти свої
На скелі пам'ятник поставили йому.
Стоїть дельфін гранітний,
Як символ дружби безкорисний.

Так над протокою дельфін
В граніті воплотився,
Дружбою з людиною гордився,
Вірою і правдою слугував довгі роки

Поки рука вбивці життя не відняла.
Після Катруся руку піднімає,
Серйозно всім розповідає,
Що Чорне море в два поверхи воду має.

Верхній поверх звичайна морська вода –
Двісті метрів глибина,
Нижній, заражений сірко-воднем,-
А тому для життя не є пригодним.

Там і бактерія не може жити,
То мертва зона, будем говорити.
А ще адмірал Макаров в нім
Дві течії відкрив.

Моря і океани вивчав, любив.
Поверхнева течія несе води
З Чорного в Середземне море,
А глибинна з Середземного до Чорного.

Отож в Босфорі і Дарданелах
Вода весь час пульсує,
Глибинна і поверхнева течія мандрує.
А ще Чорне море знамените тим,

Що є дві колові течії у нім;
Які рухаються в протилежну Сторону
Від годинникової стрілки.
Рахуй у морі є дві великі річки

З морською солоною водою –
Ох і цікавинок багато у воді і під водою.
Коля руку піднімає,
Доповнити Катрусі він бажає.

Я розповім,
Як адмірал Макаров течії відкрив.
Військовим морякам Макаров наказав
В дві бочки насипати каміння;

Закрити їх герметично, закоркувати,
Шнуром до шлюпки прив'язати.
В шлюпку сів Макаров і моряки:
На середину протоки випливли

Та весла підняли.
Шлюпку понесло до Середземного моря.
Коли віднесло далеченько,
Викинуть бочки в воду наказав швиденько.

Бочки підхопила глибинна течія
І назад у Чорне море понесла.
Отже Адмірал Макаров
Зробив нове відкриття.

Діти знов заметушились –
Сказать цікавинку всім хотілось.
Ну, Ігорьок, скажи загадку свою:
Під силу вже буде кому ?

А я спитаю назвати місце на Землі,
Де розмістилось 4 полюси собі ?
Та це ж буде Антарктида,-
Найпізніше із всіх материків відкрита.

Там полюс перший – географічний;
Полюс другий – фізичний;
Полюс третій – полюс холоду (-88° - 90°) має;
Четвертий полюс вітру тут перебуває.

Більш такого місця,
Щоб розмістилось чотири полюси немає.
Шестикласниця Валентина дзвінко заговорила:
Я назву найвищий водоспад,

Рівного якому вже не має,-
Хай кожен знає
Це Акхель – в південній Америці існує,
Де вода з висоти 1054 метри падає, вирує.

***

Як би якась чарівна сила
Великий віник нам зробила,
Щоб казнокрадів, глитаїв
З країни вимила, забила.

Щоб край чистий і прозорий був,
Народ не мучивсь від обману.
Щоб жебраків в нас не було,
А працювати де було.

Щоб народ не грабували,
Закон щоб всіх карав і захищав,
Щоб совість не продавали за доляр,
А захід, як нам жить не диктував.

Пізнай дурня

Корова б'є рогами,
Кінь задніми ногами.
А звідки вдарить дурень,-
Не сниться і ночами.

Якщо дурень сяде в кабінеті,
Або залізе ще й на трон –
Отут ти не впізнаєш,
Лиш по ділам його визначиш, хто він.

Дурень іноді ввічливий буває,
Не завжди лементує і кричить,-
Єхидно виступає:
Сам думає, як тебе обдурить.

Дурень і один може такого наробити,
До того може довести,
Що сотні, тисячі мудрих
Не зможуть розгребти.

На нього управи не знайдеться,
Не боїться він нікого,-
Тут надіятися треба
На Бога лиш одного.

Подих осені

Спаде жара,
Вранці прохолодно.
Останні літні дні
Осені дихнуть угодно.

Хоч сонце радує,
Тепло ще на дворі;
А лист де не де жовтіє,
Повільно опада собі.

Грона червоної калини
Ждуть, ждуть дівчат,
А гуси і лебеді
В небі - прощай кричать.

Морози не прийшли ще,
Зелені трави і садки.
В річці води потемніли;
Тиша, тиша навкруги.

Гаї похмурі
Тихо шепчуть мені вслід,
Незабаром пухом білим
Буде вкрито все навкруг.

Я це відчуваю,
Зиму ж теж люблю;
Тому щедрі осені дари
Збираю і калини наберу.

А природа щедра
Дарами пестила всіх нас,
Лиш би люди були вдячні,-
Не шкодили їй повсяк час.

Слов'яни

Браття – слов'яни,
У всіх нас слов'янська душа.
Радість і горе ми завжди ділили,
Хоч різна говірка була.

Всі ми повиті одною долею,
Тече в нас слов'янська кров.
Ми спільно боролись за волю,
Вітчизну, дружбу, любов.

Спільні герої нам шлях освітили,
На Шипці, у Празі і Бресті;
Багаття партизанські нас гартували
У братстві, героїстві і честі.

Давні билини, козацькі походи
Нас учать Вітчизну любить;
І душу слов'янською нашу
Нікому не вдалось, не вдасться убить.

Ми вільні, як вітер,
Дружні за святковим столом.
Всіх підтримаєм у горі
І мужні в бою із ворогом.

Любов до Вітчизни

Чи зараз нам сидить в спокої,
України вірнії сини ?
Ходім неначе в ратнім полі,
Зімкнем ряди в труді.

Добудем більш вугілля,
Загартуєм сталь,
Збудуєм різні машини,
Полинем в космос, в даль.

Ми всі поля засієм,-
Хай дозріває урожай.
Хай колоситься хлібна нива,
Хай квітне наш чудовий край.

І недруги побачать,
Що ми дали Вітчизні і народу
Своїм трудом, своїм зусиллям
Багатство, славу і свободу.

Солдатські думи

Яскраво світились перемоги вогні
В стомлених солдатських очах,
Довго йшли до перемоги
Втрачали друзів у боях.

Біль втрати загиблих
Кликав помститись за них,
Знищити зло на землі,
Врятувати в Європі живих.

В травні розкішно зацвітають сади,
Вітаючі всіх ветеранів війни.
Хай усмішка скрасить уста,
Хай зозуля накує їм до ста.

Живі, з гордістю носіть ордени,
Щоб нащадки гордились тобою,
Щоб примножили славу свою,
Стали на захист Вітчизни, миру, спокою.

Хай буде мир

Благословенна будь землі обново,
Розвій помисли всі злі;
Народу нашому дай миру
І обіцяй спокій на землі.

Трудом тяжким ми землю переорем, -
Хай дозрівають врожаї,
Потрібен мир над нивою
І в морській глибині.

Потрібен мир в космосі,
Пустиням і березовим гаям,
Містам великим і хатинам,
І українським солов'ям.

Мир потрібен каштанам Києва і Відня,
Прибалтам – морякам;
Дзвін Леди і Хатині,
І Дніпровським берегам.

Ми довго йшли до миру,
Жертви важкі понесли,
Щоб росли і радувались діти, -
А про війну говорили лиш книжки.

Благословен будь день,
Коли скінчилася війна.
Солдат вернувся до плуга
І мати сина обняла.

Тим хто не жалів життя,
Ради миру його віддав, -
Героям вічна слава !
Вписати в книгу пам'яті
Щоб ніхто не забував.

В окопах

Дождь то лил, то моросил,
Траншеи в грязь, лужи превратил.
Как он не понимал,
Что здесь солдат, что мир спасал ?

Стоит в намокшей плащ-палатке,
Ругал и дождь и фрицев без оглядки.
Надвинул каску на глаза,
Ждал наступления до темна.

Дождь надоел, лопнуло терпенье,
Быстрее идти б в наступление.
Согреться бы чуть, чуть, -
Закоченеет здесь,

До утра не дотянуть.
И вдруг: сигнал, ракета, наступление !
Солдаты поднялись вперед
Без предупреждения.

Как – никак, а 45 – й уж пошёл, -
От Волги до Шпрее солдат дошёл.
Все 4 года жизнью рисковал,
Отчизну, Родину спасал.

Хвилі Дунаю і Дніпра

Друзі мої я бачив Дунай:
Дим, полум'я над ним бушувало,
Хвилі війни мене занесли
З Дніпра до Дунаю.

Солдатська доля мені віщувала,
А хвиля Дунайська тихо шептала:
Що я погойдаюсь на хвилі Ельби і Одри –
Будуть розбиті Фашиської орди.

При місячнім сяйві співали хвилі Дунаю;
Друзів своїх я тут зустрічаю.
Нам дарували усмішки і квіти –
Великої держави ми горді діти.

В дорогах війни багатьох ми втрачали,
В перемогу свою упевненість мали.
Хоробрі і смілі, війною носимі,
Людству мир, свободу несли ми,

В краще майбутнє твердо вірили ми.
Хвилі Дніпра, хвилі Дунаю
В Чорному морю зустрілися, знаю.
Вони заспівають про кроваві бої

Свідками яких вони також були.
Благословен будь Мир на Землі,
Ми ж кров'ю своєю
Його здобули.

Нащадкам

Нащадки наші, пам'ятайте,
Що в цьому світі, ви не наймети,
А господарі в своїй країні
Для вас зорі світять і гримлять громи.

Сміліше входьте у життя,
Не гніться, рівно йдіть –
Тут все освячене трудом
Дідів, батьків багато літ.

Щасливі будете завжди,
З вами доля рахувалась:
В наш розумний двадцять перший вік
Спадщина багата вам дісталась.

Запам'ятайте твердо лиш одно –
Багатство втратить можеш,
Якщо лінивим будеш
І працею своєю його ти не примножиш.

Не міняю лице

Не хочу я мінять лице:
Яка була, такою лишилась назавжди.
Намагаюсь зберегти чистоту душі,
Як бережуть дівочу честь, завжди.

Не заростай, душа моя, бур'яном, -
З народом поруч йди.
Народне горе – твоє хай буде горе,
Вітчизну ти завжди люби.

Хай кожна стрічечка моя
Зло розкриває і жене.
Во ім'я щастя для народу
Пожертвую й себе.

Недаром матері клятву ми давали:
Берегти серця і душі чистоту.
Добро – начал всіх начало
І Богом начертане на людським роду.

***

В осіннім небі журавлі пролетіли,
Курликанням своїм душі веселили.
Держались ключем в ефірі,
Любов і вірність між них царила.

В людей рідко буває,
Що любов і вірність не вмирає.
Люди міняються в житті –
Дороги бувають слизькі і круті.

Любов чудеса завжди творить,
З любов'ю і піснею легше прожить.
Вона надихає, на подвиг зове,
Пульсує, вирує як джерело б'є.

Тоді серце спокою не знає,
В коханні щирім згорає.
Хоть роки пролетіли, роки –
Маки червоні і нам цвіли.

Кохання несло нас
На крилах лебединих.
А душі наші щастя зазнали
В радості і муках єдині.

День захисника Вітчизни (події на Україні)

Вчора день захисника Вітчизни був,
В нас не святкували, ніхто й не чув.
В Росії святкували, концерт воїнам давали,
Майже кожна сім'я у війні втрат понесла,-

З трепетом концерт той сприймали:
Близьких, хто воював і загинув згадали.
То святе почуття для душі, -
Шану віддаймо усі.

А Київ і тут кепкував –
На одну годину тричі рекламу давав.
Народ був у стані
Поминальної, священної згадки –

Дорогої всім без оглядки.
І раптом через кожні 15 хвилин
Кривляння, парнографія, блюзнірство, -
Голі зади, розбещеність, убивство.

Хіба ж це реклама ?
Це ознака падіння моралі і держави
Якщо таке пропагувати стали.
Якщо така мораль побуде ще хоч рік, -
Загине все навік.

Синам

Не залишай мене, синок,
Стару і одиноку.
Дай на яву дивитися на тебе,
Щоб видіння не розмило десь потоком.

Батьківська оселя як благословення,
Рани залікує, надихне,
В час блискавок і бурі
Захистить тебе.

Пам'ятай, синочку, завжди
Мати лікарка душі.
На побаченні із нею
Іскру радості передасть тобі.

Та енергія, та іскра
Прожене від тебе зло.
І молитвою до Бога
Зійде в твоє серце віра і добро.

Ти не купиш не заробиш
Душі такої благодаті,
Як рідненька стара мати
Завжди може дати.

Дружба

Як добре, що ти в мене є !
І голос твій чую завжди,
Приходиш по зову моєму, -
Я також явлюсь тобі.

Твій погляд іскристих очей
Завжди душу зігріє.
І болі, які в мене є,
Миттю притупить, розвіє.

Дякую Богу, що ти в мене є,
І віддаль нам не поміха.
Живем ми на хвилі одній, -
Єдність думки вічна втіха.

Поки ще ми тут на Землі,
Я голос твій чую повсюду,
Як зіницю дружбу цю бережу, -
До кінця днів її не забуду.

Філософські роздуми

Коли держава багатою і міцною стає, -
Любого ворога здолає !
Любу навалу розжене і розіб'є –
Тут мудрості великої не треба.

Все видно, як білий день, -
Не потрібно шукать якихось там учень.
Якщо народ державу любить, береже, -
За неї пожертвує життя своє.

І стар і млад на захист стане –
Не продасть, не зрадить, не обмане.
Кожен стремиться примножить багатство,
З всіма зберегти дружбу і братство.

Як естафету норми такого життя
Старше покоління молодшому передає, -
Пошану героям, трударям завжди віддає
На труді, геройстві, честі, славі,

Правді, рівності, виховання у державі.
Мораль такого виховання
Дасть силу, свободу, процвітання.
З болем стискається серце,

Тривога мене обіймає,
Бачачи яке виховання місце в нас має !
Старе покоління відходить,
Жаль і тривога лиш бродить.

Тепер в Україні нова мораль панує –
З колиски кожен відчує.
Побачить, що нова мораль пропагує:
Насильство, розбій, грабежі,
Безстижжя, розпутство, проституція, крадіж,
Поклоніння грошам і багатству.

Як виховаєш покоління молоде,
Таке життя у них буде.
Такою буде і держава –
У вихованні молоді вся справа.

Сила волі

Перебираю в пам'яті роки прожиті,
Як колись в роботі я горіла.
Романтик, мріяла про щось,
Надія завжди мене гріла.

Життя текло в тривогах і турботах, -
Кожна стрічка написана мною
Відбила дійсність пережитого
У втраченім невидимім спокою.

Всього було в житті,
Та сила волі тягар нести допомагала.
І так від ночі до зорі
День у день його я покоряла.

Силою волі досягнеш всього,
Чого сам побажаєш.
Знай, щастя не буде в того,
Хто добитись його сили волі немає !

***

В науці прямої дороги не буває, -
Лиш той вершин її досягає,
Хто круті схили її долає,
Не раз шишки і гулі набиває.

Іноді хитруни обманом схил пройдуть,
Та незабаром і впадуть.
А падать боляче прийдеться –
Це обман і наглість відгукнеться.

***

Долею горенною і щасливою
Зоря мене нагородила.
Я труд пізнала ще з дитинства,
Та все ж таки життя любила.

Я не заплачу в скрути час,
А навпаки войовничою стою, -
Силою волі горе розжену –
І знов в трудовім строю.

Я вдячна долі і небесам,
Що ще здоров'я дозволяє
Щодня трудитися по дому, -
В житті ж бо всякого буває.

Дивлюсь на світ, не надивлюсь;
Природою люблюсь змалку:
Гаями, перелісками ходила б
З вечора до ранку.

Яка краса в куцах калини, горобини,
Як тішать око яблука в листві,
Налиті жовтим соком
Грушки висять, як фонарі.

Хіба ж опишеш всі прикраси,
Що природа нам дарує ?
Дає людині стільки благодаті,
Та не завжди вона його цінує.

На Хоморі

Люблю я річечку свою, -
Між горбами і ярами в'ється:
Спокійна, лагідна, мілка –
Хоморою ще здавна зветься.

То рибою багата вона:
Карасі, щуки, окуні і судаки,
А в очеретах дикі качки, гуси,-
На чистім плесі лебеді красуні.

Влітку білі лілії цвітуть, -
Прикрасять річку – просто рай,
Верби до води хилились –
Навіють мрій цікавих, почекай.

Прохолодою тебе обвіє,
Душі так затишно, тепло;
Полюбиш цей куточок краю, -
Так з кожним вже було.

Жінці

Слава жінці трудівниці,
Яка весь вік трудиться.
Трудом своїм накормить і зігріє,
Дітей виростить, виховатиме зуміє.

Вона лікує, хвороби відганяє,
Дітей виховує, навчає.
Щоденно, терпеливо приклад надає,
Світло Прометея в народ несе.

Слава жінці-трудівниці,
Яка в полі і за станком трудиться.
Щоденно хліб нам випікає,
Про державу і народ свій дбає.

Вона сіє, збирає, доїть,
Косить, напуває,
І на тракторі, в машині,
І в ракеті у кабіні.

Та й в інтернеті теж не відстає, -
Першою в науці є.
Слава трудящим всім жінкам,
Це до вподоби небесам !

8 березня

Тобі низенько я вклонюсь,
Берегине затишку і тепла.
Ти рід людський продовжуєш,
Матуся, кохана і сестра.

В тобі тендітній, ніжній
Таїться невичерпна сила добра.
Мудрістю своєю дивувала,
Уміло господарство ти вела.

В грізний час лихоліття
Ти надихала мужністю синів,
Сама у руки зброю брала,-
Хоробро біла ворогів.

Дітей ростила і плекала,
Сіяла, будувала, космос покоряла.
І вірю я, що незабаром
Ініціативу в руки ти візьмеш,
Уміло господарство поведеш.

Припиниш чвари, казнокрадство покараєш,
Піднімеш господарство, ти ж мудрість маєш !
Накормиш трудящий весь народ,
Вернеш Вітчизні славу, міць, почот.

День победы

День победы, ликовал народ,
Радовались, плакали, обнимались:
Наконец-то, наконец
Мира, победы мы дождались !

Мы будем жить,
Солдат не будут на войне убивать,
Не будет похоронок
И сына встретит мать.

Улыбки, радость, песни, -
Солдат встретим цветами.
Радость и скорбь пополам –
За тех кого нет с нами.

Кто честно долг исполнил свой
И жизнью заплатил за мир,
Что б жил свободно человек,
Дышал, любил, дружил.

История тех подвигов бессмертна
Врубилась в память навсегда,
Слава героям вечная !
Гордится ей сын, отец, мать, страна.

День победы – великий праздник,
Он кровью, потом освещён
И в благодарность всем потомкам, -
Чтить, помнить не забывать о том.

Ковал победу народ-герой, народ-титан,
Строил, сеял, космос покорял.
Всему миру доказал,
Что он герой был, есть и будет,
Урок этот пусть вам примером будет.

Мир і перемога

Ми знали, вірили,
Що буде так,
Що зло згорить
В боях, вогнях.

Що правда переможе,
Що мати і дитя
Спокійно спати зможе.

Коли в ефірі пролунало
Чарівне слово – МИР,
Людство все зраділо
Долі наперекір.

Сміх, радість, спів, -
Один одного вітали,
Солдатам-переможцям
Квіти дарували.

Радо всіх зустрічали, -
Вітали всіх - бо знали,
Що лиш вони
Європу всю спасли.

Ті грізні дні потрібно пам'ятати,
І що кому належить, -
Славу і честь віддати.
Хай цей урок

Молоді послужить,
Якщо він син свого народу,
І Батьківщину любить.

Після бурі

Озоном пахли трави,
Прибиті до землі дощем.
Подільські ліси і гаї
Луною відбивали грім.

Стікали бруднії потоки,
В ровах лежав ще град,
Валялось поломане гілля;
Лунав відблиск громових кононад.

Град виложив хліба на нивах,
Городину виломав в болоті затопив;
Птахи вилазили із схованок,
Боціон в кублі боціониху крилами накрив.

Сповзла чорна хмара,
Громи далеко десь гриміли.
Оживала по можливості природа,
Сонце щедро світ залило.

Земля швидко висихала,
Та не всі стебельця піднялись.
В природі, як і в людей,
Не всім судилось негоду пережити.

Зрада

Берізка дубу говорила:
Ти присягавсь любити мене вічно.
Казав, кохання твоє дуже міцне,
Захищав мене від вітриська,

Листочки мої пестив зблизька.
Тепер на молоденьку калинку задивляєшся,
За мене потроху забуваєшся.
І навіщо я тебе узділа,

Ще й щиро так я полюбила ?
Коли б ти знав журбу мою і муку,
Коли б ти знав як я переживаю,
Ті мрії всі дівочі ясні

І ночі і кохання проклинаю.
Все те, що було між нами
Що колись кохання породило,
Твоя байдужість, твоя зрада
Навік, навік убила.

Червона калина

Ти ж, гарна калино,
Весною ніжна і біла,
Немов наречена
Фату білу до шлюбу оділа.

Влітку пишна, зелена, -
Красу, прохолоду даруєш,
Червоними гронами ягід
Всіх зачаруєш.

Смачні і поживні, -
Щорічно даєш урожай.
Лікуєш багато хвороб,
Не лілуйсь восени назбирай.

Букетик сухої калини
В хаті завжди май,
В час простуди і кашлю
Пий калиновий чай.

***

Старий мій пес Кузьма
Котові пожалівся:
Я так захворів,
Ну прямо перевівся.

Кашель мучить, знобить,
Не можу вже ходити.
Хазяйка добрая моя
Толку бач не знає,

Кісточки не дає,
Ліки в їжу підсипає.
Замість ліків краще б
Кісточки купляла,

Щоденно рано і ввечорі
Мені видавала.

Порівняння

Колись народ свій боронили, -
Тепер – навпаки:
Його грабують, в жебраки перетворили.
Колись над народом знущались іноземці, -

Тепер – свої жорстокіші ніж ті туземці.
Колись за зраду Вітчизни – смертна кара,
Тепер – награвив, зрадив, втік –
Пуста розмова і похвала.

Колись за труд платили,
Тепер – не платять, жебраками всіх зробили.
Колись – лічили і учили,
Тепер – сам виживай про освіту забувай,

Або ноги простягай.
Колись – горіло світло і цілую добу.
Тепер – темрява, злидні куди не йди.

Одвічне стремління

Прорости на білий світ,
Не так то просто
З шару ґрунту і піску,
Не будь одвічного стремління,

Не бувають би зеленому ростку.
Сніг зійшов, вік прокинувся від сплячки,
Трудиться від зорі і до зорі.
Молодий, упругий, як пружина,

Буравить землю по весні.
Поневолі залюбуєшся ним,
Як він вранці над землею появився.
Листочком блідо-зеленим

Неначе прапором гордився.
Все літо вік трудивсь що сили:
Білі суцвіття пестив, розкидав,
Гречаним нектаром поле все заливав,
Багатий урожай насіння гречки дав.

Нічна розмова в саду

Ніч яка ясна, місячна, зоряна,
Тихая, тепла прекрасна.
Луки заснули, заснули поля,-
Благодатна пора на землю зійшла.

Листя в саду тихо шепталось,
Пригодами денними вони вихвалялись.
Червона калина хвалилася вродою,-
Користувались любою нагодою.

Скромно вишня і черешня мовчали,
Хоч плоди їхні любимі і рвали.
Скривилася сливка від злості,
Неначе чекала від когось милості.

Груша сміхом зайшла одразу;
Я дам вам хорошу пораду:
Всіх вас люблять однаково,-
З дерева зберуть всіх обов'язково.

Всі ми служимо людині,
Нас садять, глядять і по нині,
Тому менше хваліться,
Пишайтеся вродою,-
Більш плодоносьте любою погодою.

Перо- як меч.

Перо моє-це гострий меч,
Сумління з ним за одно.
Чисте небо, совість, честь
Кредо людяності небом нам дано.

Порушників завіщаних законів
Зрадниками я вважаю.
Свою державу, свій народ
Як можу захищаю.

Схаменіться державнії мужі,
Не чиніть народу зла,
Не губіть Вітчизну рідну,-
Жадність ваша не від добра.

Жадність багатьох згубила,
На свій рід прокляття накликає,-
Потомкам хапунів і казнокрадів
Долі щасливої не має.

Мій край колись цвітучий;
Не впізнаю його тепер:
Заріс бур'яном, неораний, несіяний,
Душею теж майже вмер.

Змінились часи і потреби,
Нова мораль запанувала.
Погане, згубне, гріхородне
Силу в державі вже набрало.

Змінились краєвиди міста і села:
Розруха скрізь запанувала,-
Все знищили, розкрали до тла,

Наче остання година вже настала.

Як що патріоти ще не перевелись,
На захист вітчизни станьте.
Хапуг, казнокрадів і кар'єристів
Суворо назавжди покарайте.

Перо моє як гострий меч
До мудрості вас закликає;
Таке ж коротке в нас життя-
Кожен чесно його прожити має.

***

Над кручею Дніпровською
Старечий дуб стояв:
Вершина спалена-
Напевно грім влучав.

Широко гілля він розкинув:
Могутній, креслатий, широколистий,-
Глибоко в землю вкоренився-
Він бурі не боїться, вистоїть навмисне.

Про нього шепчуть навкруги
Молоді дубки, берізки і граби.
Ось з нього приклад треба брати,-
Тут всі нам дуже раді.

Народе мій, ти теж як дуб креслатий,
Вистоїш в борні і цього разу.
Ти міцно в землю вріс,-
Найдеш мудрість і силу

Недуг і цей здолати.
Від тебе стійкість я взяла,
Радість життя і тривогу,
Любов до рідної Вітчизни
І свого стражденного народу.

Дніпро єднає три народи

Дніпром залюбувалась на весні
Як крига на нім скресала:
Грізним він був тоді;
Крига на кригу налітала.

З його славетних берегів
Не раз чужинців орди гнали
І хвилі славного Дніпра
Козацькі чайки теж гойдали.

Вдихаю прозорі далі придніпров'я;
Хортиця як пам'ятник козацької слави.
Пишаюсь долею свого народу,
Що розбивав ворожі всі навали.

Українець, білорус і росіянин
Пліч о пліч йшли в лиху годину.
Ділили хліб і сіль навпіл,
Боронили рідну батьківщину.

Дніпро як життєдайна жилка,
Напуває братні три народи,
Як символ дружби і єднання,-
Разом долать незгоди.

Дума про сина

Великий мрійник мій Руслан
Терпів не міг несправедливості і обман,
З дитинства щиро закохався
В неподільні дроби, логарифми,

П'ятиповерхові рівняння
З корнями вищих степенів.
Він координатними системами
Мислив, дихав, жив.

Астрономією безнадійно закохався
До сузір'я Трону розрахунками добрався
Координатам космічної системи
Себе він посвятив.

Рвався в область теорем,
З сузір'ям лем і аксіом дружив.
І після праведних трудів
В цій справі приуспів.

Як Галілей в космосі шукав,
Як Ціолковський розрахунки добував
Самотужки істину находив
Зневіреним усім на подив.

Душею носить у висотах
Далеких сузір'їв і світів
В серці вірність Творцю зберігши,
Життя Всесвіту і своє любив.

Та чи візьмуть труди ці до уваги
Всі ті хто не мав успіху і поваги.
Ті хто в науці задніх пас,
Лиш хитрістю кар'єру собі припас?

Осінь

Осінь, ліс засумував за листям,
Що поступово опадає.
Лише старий, розлогий дуб
Бронзою, багряною махає.

Йому ще осінь не страшна,
Ще жолуді на дереві гойдає.
З вітриськом сперечається завжди,
Хоч сонце рідко проглядає.

Багато бачив на своїм віку,
Пережив не одну війну, ворожії навали.
Густим гіллям ховав своїх бійців,
Додаючи їм наснаги і відваги.

Він шукав партизанської пісні,
Ховав бійців від непогоди.
Свою енергію, як міг передавав,
По-батьківські шукав нагоди.

Весна

Навесні причепурилася берізка:
Сарафанчик білий, зелені рукава,
Закучерявилося гілля,
Ще й сережки одягла.

Зупинися, роздивися
На красуню лісову;
Ще й напоїть тебе соком
Цілющим, мов в бору.

Завжди весела і пригожа,
Усміхнеться ненароком.
А під білою корою
Виграє нектарним соком.

Наче слізки капають із ранки
В березневі теплі дні,
А весна міняє краски
Все в зелені кольори.

І підсніжники пробились
Із замерзлої землі,
Розпушились, розгорнулись
Білим цвітом зацвіли.

***

Слово, як пшеничне зернятко, -
А думка його розсіває.
Надія, як ранкова зоря
На горизонті в синьому небі палає.

Душа неспокійна в чеканні
Ділить то радість, печаль.
Синочків соколят піднімати,
Бо кличе житейська даль.

Їх двійко соколиків рідних, -
Несміло в дорогу ступили вони.
Чи ж все в них складеться по-доброму,
Чи обминуть круті береги ?

Чи не буде їм кривди і лиха,
Чи в душі запалає вогонь,
Чи дождеться старенька додому, -
Пригорне до грудей їх голівки,
Зігріє теплом материнських долонь.

На війну у Іраку

Земля у нас усіх одна –
Для всіх людей пристанище життя.
Хоч обертається навколо осі своєї, -
Разом з ними обертаються гори, материки, моря.

Земля завжди при ділі:
Крім обертання навколо осі
Їй ще потрібно ритмічно, точно
Навколо сонця обійти.

Земля невелика планета,
Та найповажніша з небесних тіл.
Вона співуча, квітуча і крилата,
Виконує багато різних діл.

Тут на Землі зійшлося добро і зло,
Темрява і світло, мир і війна.
Не забувайте, що сонце в нас одне
І Земля для всіх одна.

А щоб вона жила, цвіла, буяла,
І оберталась навколо осі,
Щоб відчувала людські радості і болі –
Ми заявляєм, Ні війні !

В сиву давнину

Всю Україну в сиву давнину
Силургійське море заливало:
Мілке, тепле в нім життя аж вирувало.
Різновидність черепах, риб, плазунів, -

На мілинах, островах динозаврів і птахів.
За час свого існування
Добру справу воно зробило:
На дні в надрах багатство людям залишило.

Згодом на зміну силургійському –
Сарматське море наступає:
Блакитне, тепле – хвилі з гуркотом ганяє.
Теплий клімат, мілководдя

Росту велетнів – хвощів і папоротей сприяє.
А навколо безліч тварин блукає.
Наче чую на хмельниччині плеск його води, -
Від Чернігова до Львова очерет і лозняки.

Товстий шар відкладів, всюди залягли, -
Глини, піски, каоліни, солі, вапняки.
На Донбасі у багнюці топляться ліси.
Місяць, зорі вночі купаються в воді:

Ліси, чорноземи, родючії ґрунти,
Мінеральні води, цілющих криниць;
Родючими ґрунтами, теплим кліматом
Слава гримить.

***

Зі всіх сторін вороги нам зазіхали,
Загарбники не раз нас воювали.
Від прадіда до діда край боронили,
Сіяли, орали до зірок злітять зуміли.

Сарматське море, неспокійна синь,
З гуркотом гонило хвилю в далечінь.
Розбивалась хвиля об карпатські гори,
Заливало валуни і великії породи.

Громовицею небес землю сотрясало,
Бурею в багнюку велетні-дерева валяло,
На згадку нам корисні копалини лишало.
Тепер ми стали тут хазяїни,

В степах зріють багаті врожаї,
А згадку про минуле цінуємо завжди.

***

Давай, мій друже, келих піднімем
Пахучого янтарного вина.
І в перезвоні кришталевих чар
Згадаєм молодість яка прошла.

Руку дай по-братському,
Хай не затремтить твоя правиця.
З тобою ж разом труднощі долали,
Підтримували один одного як годиться.

А доставалось нам немало
В 50-ті минулого тисячоліття, -
Розбите розорене війною
В часи фашистського лихоліття.

Ми ж зуміли все відбудувати:
Сил, наснаги нам хватало.
Ми згуртувались як сталений кулак,
А мудрості нам не бракувало.

Тепер зрозуміти я не можу,
Що сталося з народом ?
Його виморюють до краю,
Він схиляється перед різним збродом.

Чому терпить таку наругу,
Чому не скине з плеч ярмо,
Не розжене бездар і глитаїв,
Не відбере у них кермо ?

***

Березовим соком нас напувала,
Гаї нам співали весняних пісень.
Зозуля роки нам накувала,
Білим цвітом вітали садки кожний день.

Ми впивались красою Поділля,
Пахощі проникали у все наше єство,
Як часточка весняної природи,
Душа з нею, була за одно.

Спів солов'я будив почуття,
Прокидалось кохання раптово.
Хай славиться завжди любов, доброта,
В ритмах земних як обнова.

Самі ж ми собі ковалі,
Маєм те що самі накували.
Як можеш, Вітчизно, прости нерозумних,
Що тебе розорили, все розікрали.

Та в нас ще пробудиться мудрість,
Розбурхана ЮНЬ візьме в руки кермо,
Прославить Вітчизну і народ свій,
Збудуться мрії всі за одно.

Ще зацвітеш, як вишневий садок навесні,
На ланах колосяться хліба.
Всі трудитися будуть на благо Вітчизни,
Будувать будуть нове життя.

Війна в Іраку

В світі безмежнім
Гармонія повна природи,
Ми часточка всесвіту цього –
Пили силургійській воді.

Хоч вийшли з печер,
На мамонта не воювали;
Свій розум, знання розвивали,
Поради Богів не дослухали.

Руйнувати навчились давно,
Створили страшну бомбу водородну;
Грозитись, грозитись всім на зло
За гріх свій первородний.

І сниться нам німа як камінь Земля,
І небо похмуре без птиці;
А море без риби і кораблів,
Сухі яри і ями як глазниці.

Умір гординю

Притуши свою міську гординю,
Високомірно так село ти не суди –
Чий труд щоденно споживаєш, -
Хоч раз в житті туди зайти.

В глухе село де солом'яні покрівлі,
Де вулиці в глибоких калюжах,
Садки рясні навколо хати
І колосяться пшениці в степах.

В гаях спів соловейка зачарує,
В перелісках зозуля накує.
Працюють тут від зорі і до зорі,
Праця кормить і надихне.

Тебе привітно тут зустрінуть-
Раді всі допомогти.
Таку щирість, доброту
В місті не зустрінеш ти.

Душа твоя зільється з небом,
З хлібами що зріють у степах.
Незабаром зрозумієш сам,
Що щирість на яву тут а не на словах.

Не зневажай село і тих хто в нім живе-
Це чесні , вірні трударі.
На них тримається держава
І виручають у біді.

***

Земне тяжіння всесильне,-
Здолать його так просто не можливо:
Лиш пташці помах крил
І прстір весь відкрило.

Пташина легко відірветься
Від води ,трави чи віття;
Людина ж не здолає це
За всі віки століття .

Людина корінням в землю уросла,
З сивої давнини істини шукає.
Багато війн,жахів пережила
І рятував її потік зернистого врожаю.

Товклись колись у нас кримські хани,-
Та за законами природи і буття,
Втікаючи зализували рани:
Не втішною їх доленька була.

А бісноватий Гітлер всупереч природі
Намагавсь всіх знищити , убити.
Та не здолав буття тяжіння,
Прийшлося самому голову зложити.

Настали тихі ночі, дні-
Промінь сонця розгорнув вітрила.
Зітхнувши легше,випростались люди-
Обійми всім Земля відкрила.

Тиша- як настій вина,
Досхочу всіх напоїла:
Зацвіло, зажеврїло життя-
Війна всім народам надоїла

Замислись

Замислись друже мій-
Чому сни нас попереджають,
Чому душа мов сонячне вітрило
В небеснім просторі літає?

Легко ,швидко, сміло
В снах іноді літаєм;
Руки розведеш ,мов крила,
Як стріла легеньке тіло маєш.

Невідома якась сила
Легко в повітря піднімає,
Всі земні простори
Зір наш оглядає.

Підчиняючись цій силі,
Легко наче птиці,--
Заглянеш у гущу лісу
І на луки у травицю.

Посидиш на гнізді
В гостях у лелеки-
До вечірньої зорі заглянеш
І до чумацького шляху недалеко.

Звідки ж стремління явилось
Літати високо у сні,-
До далеких світів тяготіння
На міцно держачій Землі.

Землянам ,як дітям

Не дано пізнати глибин світових.
Тому лише в сні
Наші душі літають в орбітах чужих.

Щоб пізнати хоч край таємниці
Направили телескопів очиці
До інших галактик, світів,
Щоб космос нам розповів.

Та космос мовчить-
Ділитись не хоче,
Хай мудрість у нас запанує:
По чесному жить в доброті
І благодать кожен відчує.

Курганы

За много тысяч лет до нас
Скифские женщины наряжались
В подвески, кольца и серёжки,-
Отчего элегантными казались.

Познав искусство и шитьё-
Их умельцы, асы мастера
Сплетали с нитей золотых
Чудные узоры, заклинания шепча.

Не ведал мастер ювелир
Кому достанутся подвески.
Он душу в них свою вложил,
Чтоб счастье принесли полно и веско.

И до глубокой старости
С гордостью носили их жёны и невесты.
При каждом шаге и движении
Качались, звеня тонкие подвески.

Но если знатный скиф умирал
Или погибал от вражьих стрел,-
В загробный мир ему ложили
Всё что любил, чем дорожил, что имел.

Утварь золотую, украшения,
Конь оседланный, стрела,
Жену любимую, но иногда-
Ту что женою не была.

Жесток был нрав в ту пору,-
Презрев страх и справедливость,
Тащили женщину или сама шла,
Что б разделить смерть с любимым.

Несла подарки все его,
Ценою жизни платила за любовь.
Шла молча, украшения надев,
И ясно всё было без слов.

Над их последним ложем
Курган насыпан был,
Лишь ветер ковыль тревожил
А время закон сей упразднил.

Ещё и сейчас в степи
Курганы тайны берегут.
Осинки, как подвески дрожат,
На ветру качаясь шелест издают.

У вечность канул дикий нрав
Истории остались курганы,
По крупицах о прошлом узнаем,
Развеяли степные все бураны.

21 травня вперше у Верховній Раді
заговорили про кризовий стан на
Україні, та про жебрацьке
життя і безробіття.

***

Прав тот , кто без сомнений
Хочет в будущее заглянуть.
Для грядущих поколений
Проложить счастливый путь.

Кто верен Отчизне милой,
За неё вступаю в бой,
Вдохновлён народной силой,-
Рискует сам собой.

Словно капли золотые,
Силы копятся живые.
И впервые в перестроечные дни
За народ голос подали они.

И правдиво отмечали,
Как Отчизну розорили и обокрали,
Как народ в нищих превратили-
О возмездии забыли.

И под ярким солнцем Украины
Не вспахано полей и половины,
А чтоб выжить как-нибудь,-
Молодые за границу на заработки бегут.

Воспрянь духом весь народ,
Разгони с верхов весь сброд.
За правду, осуществление мечты,
Встань мечтатель мой и ты.

***

Где гавань спокойствия найти,
Какими меридианами идти ?
Там бросить якорь на дно,
Что-бы мне не суждено.

Мечтам осуществится не дано:
Всю жизнь спокойствия искала,
А на досуге рифмовала.

Как половодье шумело и заливало,
В глубинах жизни истины искала.
Разочарованье не допускала,
Как видно небо вдохновляло.

Иногда занавес поднимало –
Взглянуть в миры иные мне давало,
Как будто в сне я там бывала.

Простор вселенной, гармония природы чарова-
ла,
А главное - гуманность, доброту там познавала.
Жаль, после пробужденья – всё мигом исчезало,
Уму и сердцу покоя не давало.

Літнарівч Тетяна Миколаївна

Віра в перемогу

П'ятий збірник поезій

Впорядкував: Літнарівч Руслан Миколайович,
Доцент, кандидат технічних наук

Комп'ютерний набір
та макетування: Воєділов Ігор Анатолійович

14000, Чернігів, вул. Бєлова, 4
Кафедра геодезії і фотограмметрії ЧДІЕіУ